

tatom in potem se odpeljali v Sofijo in Stambul, da bi si svoje umazane roke v prijateljstvu z divjo turčad oprali. Med temi sta bila tudi naš zloglasni češki brivec Holy, kot atlet in nekdanji „Preisrängkämpfer“ in pa svetovno znani laški barantač Jožek Boecio, kateremu se je v novejšem času geslo „svoji k svojim“ v pravi luči dokazalo, kajti dragi Jožek seveda dolgo to ne sme več trajati, drugače bode treba s culico s trebuhom za kruhom. — Vederemo! Opazovalec.

Iz Brežic. Ko se pelješ iz mesta proti kolodvoru, vidiš v bližini tega novo hišno stavbo. Tujec, kateri to vidi, si pač misli: to mora biti dober kmet, ki ima tako elegantno hišo. Pa je vse drugačna reč! Ta hiša je zgrajena na račun kmetskih žuljev od občine Zakot. Nekateri možakarji iz tiste bližini, ki so izvoljeni v občinski odbor, so to iztuhtali, češ da bi ta hiša nosila ogromne dohodke in da bode dobila občina poleg te hiše na kupljenem občinskem zemljišču letne in tedenske sejme. Zdaj se je pa vse obrnilo! Sejmi so že splavali proti Siseku, čeravno ali pa ravno zato, ker se je dr. Benkovič mnogo za nje prizadeval, ker je mislil, da bode s tem mestu škodo napravil. Pa kot poslanec ni dosegel ničesar, ker mu tam ničesar ne verujejo in se mu vsled tega ničesar ne posreči. Oddaja stanovanj v tej hiši je bila razpisana v vseh prvaških klerikalnih časopisih. Ali hiša, čeravno še ni z vsemi pripravi prirejena, služi le domačim vrbcem v korist, da si odgajajo svoje mlade nje. Od tistih, ki so domačini, ne dobi se nič dohodka. Ni dobro, na medvedovo kožo piti, pa tudi ne vsakemu človeku verjeti, kateri prerad govori. Prvo besedo je imel vedno njihov komandant Franc Rotman, železniški poslovodja; kot občinski odbornik jih je hujskal, da se naj naredi še eno nadstropje; pa to so vendar pametni davkoplačevalci odbili, ker so izpoznali, da to ne da nobenega dohodka, ker še teh par sob nimajo dati komu v najem. Imenovani komandant jih je hujskal, da bo tam zveza nove železnice Rogatec-Novomesto po dr. Benkovičevem receptu in da bodo prostori v občinski hiši služili tistim uradnikom za visoko najemnino. Zdaj se pa mora res čakati na zgradbo te železnice, da bodo shranjevali delavci notri krampe, lopate in šajtruge, ker se nikdo drugi ne oglasi za najem. Tisti g. odbornik pri kolodvoru so že vsi eden na drugega jezni, ker so poroki in plačniki za posojilo brez dohodkov. Ali stvar se bode obrnila na račun vbogih, že dosti obremenjenih davkoplačevalcev, da bodo ti plačevali obresti od glavnice, katero so možakarji vrezali na ime hiše brez dohodkov. Imela je občina par tisoč kron v občinski blagajni, ker so se prodala občinska zemljišča med kmete in niso vedeli, kam drugim z njimi. Šola v mestu jim je bila na razpolago od

mesta polovični del odkupiti. Pa za to nimajo denarja; ako si bodejo pa morali novo šolo zidati, potem plačaj kmet! Njih komandant g. Rotman, kateremu je župan največ zaupal, jo mora pa sedaj popihati od tukaj naprej. Radovedni smo, je-li mu bodejo kje drugod tudi tako zaupali. Tudi tukaj so se vse stranke, železniške in občinske, njegove visoke modrosti naveličale in najbrže ne bode nikdo za njim jok, razven gostilničarja. . . . Razpisati so dali tudi službo občinskega tajnika s plačilom „po dogovoru“ in s prostim stanovanjem pod milim nebom, ker stanovanje pod streho še ni prirejeno. Zglasilo se je pismeno čez 30 oseb različnega stanu; mislili so pač, da se jim bode denar kar iz vreče sipal, kakor se je za stavbo hiše. Ko so pa te prošnje pregledovali odborniki, ni jim dopadel ne penzionist, ne študent, ne Nemec, ne Slovenec, ampak ostal je še, kakor se sliši, dosedanji tajnik, ker je oboje skupaj, v mestu Nemec, zunaj pa Slovenec. On seveda ne sme kot tajnik nikjer izpovedati (razun prijateljem v kateri gostilni), da se je za to stavbo hiše izdalo večinoma izposojenega denarja okoli 20.000 kronic. Pa večina odbora o temu baje zdaj nič ne ve, ker jim stavbena „komanda“ še nobenih računov pokazala ni. Ali tudi za račune obveljala bode beseda: kar je skrito, postalo bode očito. . . . Le tako brezmiselnost, možaki, naprej, dokler je v posojilnici še denarja kej. . . . Vaš sosed Vsevedež.

Ptuj. Vse se podraži; vino se je v ceni vzdignilo, ker je v vinogradih huda bolezen in je polovica uničena. Kupci prihajajo veliko, ker mislijo, da še dobijo vino po stari ceni. Sadja imamo malo in za to se obljubi že lepa cena 13 K za 100 kg. Polje je lepo, žito in pšenica se zadovoljno mlati. Koruza se tudi lepo kaže, krompir pa v nekih krajih zelo gnije. Upajmo, da se nam za nadalje vse posreči!

Pesniška dolina, občina Dragovič. Poglejmo v dobo nekdanjega življenja; zdi se nam, kakor da bi bila celo druga narava; žalostna otožnost obdaja kmečke sloje; kjer ni nesreče od hudega vremena s točo in s požigom od strele, tam pa gospodar trpi marsikatero hišno nezgodo. Nadalje pa že dalj časa opazujem našo okolico; pride mi mnogo kaj nerednega naprej, kjer se fanti ne pretepajo, tam se pa dekleta neumno pršijo in nam delajo pred svetom nečast. Tako že eno dekle pri nas dalj časa misli, da je na srebrni svili, hodi in se sprehaja po svetu, kakor kaka generalska kobila. . . . Če pa pride na delo med druge ljudi, pa se ji sline cedijo po stvarih, po tekočinah, ki niso njena lastnina; vkljub temu še si pa poštenje išče pri ces. kr. sodnjih; ali žalibog se je tudi pri sodnji prav močno osmodila. Kaj slastno pa tudi fante opazuje, ki jo pa vsaki prav

mrzlo obriše zavoljo njene ošabnosti in predračnosti; „pst holt perdon“, zmislil sem se na to lepo krasno pesen, ko bi kmalo pela na Gerliških senošetih v šari „küng, küng, küng“ — Tež deklici, katere ime za danes še zamolčimo, povemo le to-le: Kar je cesarjevega, damo cesarju; kar je Božjega, damo Bogu; kar je pa našega, si pa hočemo korenito sebi pridržati! — Toliko za danes; ako treba, povemo enkrat še ojustrejšo besedo proti onim, ki ne delajo časti našim krajem!

Verčice pri Semicu * na Kranjskem. Ljubljanski „Slovenski narod“ prinesel je pred kratkem o naši nemški šoli in njenemu nadučitelju g. Romu nesramno zlagani članek. Na to pravaško obrekovanje naj le sledeče omenimo: Neresnično je, da je g. Rom otrokom ves mesec maja pravil, da je 29. maj zanj in za otroka vesel dan in da morajo takrat vsi s svojimi starši v šolo priti, kjer bodejo obleko, knjige itd. dobili. Res pa je, da je g. šolovodja Rom šele dné 13. maja otrokom ta dan kot 30 letnico nemškega „Schulvereina“ imenoval in da je obenem rekel, da se bode to i pri nas praznovalo, ter da so k temu praznovanju vsi starši in prijatelji šole povabljeni. Neresnično je, da se je g. Rom plazil okoli deklet in da jih je pričel prositi, naj mu vence pletejo, ter da so mu „narodno zavedna“ dekleta potem rekla, da naj si sam vence plete. Res je, da je g. Rom dva dni pred praznovanjem v šoli ob koncu podoba vprašal, katera šolska dekleta bi rada prostovoljno rože prinesla in nekaj vencev spletila. Naglašal je opetovano, da ni nikdo prisiljen k temu; vkljub temu so se skoraj vse deklice oglasile. Istotako je navadna laž, da so prihajale kočevske žene s korbami, v katerih bi darila domu nosile. Žene so prinesle le ročne torbice (Handtaschen) seboj, da nesejo po praznovanju vino iz vinskih kletij za prihodnji teden doma. Najbolj neumna in najbolj podla laž ljubljanskega laži-lista pa je, da je prišel tudi učitelj iz Ribnika (!). V Ribniku namreč niti šole ni; torej ne more biti tam tudi nobenega učitelja. „Slovenski narod“ naj svicezadeaste urednike prisili, da vsaj svojo kranjsko deželo izpoznajo. „Narod“ čekari tudi, da je g. Rom nosil velikanski znak; v resnici pa sploh nobenega znaka ni imel. Nadalje laže ta ljubljanska cunjca, da je g. Erker zbrane pozdravil in o „očetu Roseggerju“ govoril. Res pa je, da je g. Erker šele na koncu praznovanja prišel in da sploh govoril ni. Res je nadalje, da je g. Rom zbrane pozdravil in da je otrokom v daljšem govoru pomen te slavnosti razjasnil; pa temu pa ni ne „Slovane“ ne „Roseggerja“ omenil. Ravno tako je neresnično, da je g. Rom rekel: „Tukaj se vam otrokom daje slike očeta Roseggerja, ki vas blagoslovi in prosi, da ostane neštenu zvesti ter podpirate povsod „Schulverein“. G. Rom je le ob koncu slavnosti rekel, da dobijo otroci spominke liste s podobami Schulvereinovega načelnika dr. Grossa in da naj jih shranijo. Istotako je laž, da je moral pri razdelitvi teh slik vsak otrok zavpiti: „He, unserem Vater Rosegger!“ Res je, da se je vsi otrok za sliko nakratko in prostovoljno z besedico „danke“ zahvalil. Le breznačajni falot ne more tudi trditi, da je moral vsak moški udeleženec te slavnosti 2 K plačati. Nikomur ni bilo treba niti vinarja plačati in nikogar se ni v to sililo ali prosilo. Ravno tako je laž, da so učitelji ob koncu slavnosti „Wacht am Rhein“ peli. Vsi skupaj so zapeli le krasno pesen „Ich kenn' ein' hellen Edelstein“. Prav neumno je tudi, ako trdi ljubljanski list, da so se kočevske glade te slavnosti slabo izrazile. Nasprotno so bili vsi zadovoljni in so se g. Rom za njegov trud tudi vroče zahvalili. Toliko smo hoteli danes odgovoriti. Sicer pa itak vsakdo ve, kaj se „Slov. narodu“ grè; hujskati hoče prepotrebni nemški šoli. Slovensko zagrozeno gospoda, saj vas nikdo ne sili v nemško šolo. Ali pustite vsakemu svobodo! In nikar ne mislite, da bode te s svojim tolovajskim hujskanjem koga ustrašili. Saj vsakdo ve, da se g. ljubljanskemu slovenskemu časopisju edino za Srbijo. Teh srbskih manir pa se bodejo morali v Avstriji odvaditi. Nemška šola je na vsečja potreba in kdor tega ne zame, naj molči! Mi gremo naprej. . . .

Spomenik junaka.

Kakor znano, praznovalo se je letos stoletnico krasnih bojev junaških Tirolcev proti francoskim trinošom. Z neverjetnim pogumom so se branili tirolski nemški kmeti francoske nadvlade. S svojo krvjo dokazali so zvestobo in ljubezen do države avstrijske in do cesarja. Glavni voditelj v tem boju tirolskih kmetov proti tujim zatiralcem je bil seveda znani Andrej Hofer, katerega so v Mantui ustrelili. Ali poleg tega krasnega junaka je bilo tudi mnogo mož, katerih spomin ostane nepozabljiv za našo avstrijsko domovino. Eden teh mož je bil Peter Siegmair. Po zimi leta 1809 so namreč Francozi z velikanskimi trumami svojih vojakov tirolske kmete premagali. Na voditelje avstrijskih upornikov proti Francozom razpisali so ti zadnji velike nagrade. Med temi voditelji je bil poleg Andreja Hofer in Speckbacherja tudi Peter Siegmair. Vrli mož je se skrival v pečine domačih gor. Vedel je, da ga tam nikdo ne dobi; ako bi se ga dobilo, čakala bi ga smrt pod francoskimi puškami. Francoski krvniki so čakali, da bi kdo Petra Siegmaira izdal. Ali med tirolskimi kmeti ni bilo izdajalca. Zato so izumili Francozi prav peklenli načrt. Vjeli in zaprli so Siegmairovega očeta in grozili so, da njega namesto zasledovanega sina ustrelijo. In glejte junaka, — niti 24 ur ni minulo, ko je že prišel Siegmair med Francoze, da reši svojega očeta smrti. Vrli mož je z veseljem preli svojo kri; kajti 14. prosinca l. 1810 so ga francoski krvniki ustrelili. Z veseljem je Siegmair umrl, ker je lastnega očeta rešil. . . . V njegovi domačiji (Olanz v Pustertalu na Tirolskem) so te dni odkrili ustreljenemu junaku Petru Siegmairu krasni spomenik. Vstvaril je ta spomenik tirolski kipar Pfiffner. Na spomeniku, katerega kaže naša slika, se vidi podoba pogumnega moža, ki je preli svojo srčno kri za očeta in domovino.

Das Denkmal des Tiroler Freiheitshelden Peter Siegmair.